

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ
ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Մասնակից՝ Արարատի մարզի Ոստանի միջն. դպրոցի զինղեկ փ-
գտ Կիրակոսյան Գրիգոր Սերյոժայի

Հեռախոս՝ 093 68 06 00

Ղեկավար՝ փ-գտ Իսահակյան Արտակ

Թեմա՝ Մարտական հրաձգության կազմակերպման և անցկացման
մեթոդիկան դպրոցներում

Բովանդակություն

Ներածություն	2-3
Կրակային պատրաստության մեթոդները	4
Հրաձգության դասընթացների կազմակերպում և նյութական աջակցություն..	5-9
Կրակային հրաձգության ուսուցման կազմակերպում և անցկացում.....	10-13
Զենքի հետ վարվելու անվտանգության կանոնները.....	14
Վերլուծություն.....	15
Առաջարկություններ.....	1
5	
Օգտագործված գրականություն.....	16

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

ԿՐԱԿԱՅԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ

Այս մեթոդական առաջարկությունները նախատեսված են հրազենի վերապատրաստման դասընթացներ անցկացնող ուսուցիչների համար, ովքեր աշխատում են աշակերտների և կուրսանտների հետ:

Կրակային պարապմունքների ժամանակ աշակերտները ստանում են օդամղիչ հրացանից կրակելու և Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի թեթև զենքի (Կալաշնիկովի ինքնաձիգ) կիրառման տարրական գիտելիքներ և հմտություններ, իսկ դասերի ավարտին անցնում են հսկողության ստանդարտներ:

Դասընթացներ անցկացնելիս հատուկ ուշադրություն է դարձվում զենքի, զինամթերքի հետ աշխատելիս կանոնների և անվտանգության միջոցների խստիվ պահպանմանը, իսկ պարապմունքների անցկացման վայրերում՝ հրաձգարաններում, անվտանգության ապահովմանը:

Դասարանում սովորողները ուսումնասիրում են հրետանային զենքի տեսական հատվածը:

Կրակային վարժանքն ունի ռազմական կիրառական ուղղվածություն: Զենքով վարվելու ունակությունը, կրակելու հմտությունները կարևոր դեր են խաղում աշակերտներին, կուրսանտներին Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերում ծառայության նախապատրաստելու գործում: Կրակային պարապմունքները զարգացնում են տոկոսություն, հանգստություն, սեր սերմանում տեխնոլոգիայի նկատմամբ:

Կրակային պատրաստության հիմնական առաջադրանքի լուծումը՝ զենքով ուսուցանվողների գործողություններում կայուն հմտությունների ձևավորումն է:

Կրակային պատրաստության ցածր արդյունքները երբեմն բացատրվում են միայն նրանով, որ դասավանդող ղեկավարը ժամանակին չի բացահայտել աշակերտի անհատական առանձնահատկությունները (տեսողության առանձնահատկությունները, համակարգման կարողությունները, արագության որակները և այլն), հաշվի չի առվել վարժությունների նախորդ արդյունքները, թույլ տված սխալները: Որպեսզի վերապատրաստումը լինի նպատակային և արդյունավետ, յուրաքանչյուր դասավանդող ուսուցիչ պետք է հասկանա, թե ինչ է նշանակում ունենալ գիտելիք, հմտություններ և կարողություններ՝ կապված հրազենի հետ: Միննույն ժամանակ, նա պետք է հստակ պատկերացնի, որ գիտելիքը ոչ միայն ուսումնասիրված նյութի բովանդակության պահպանումն է հիշողության մեջ, այլև դրա էության ըմբռնումը, որի հիման վրա աշակերտը կարող է ընդհանրացումներ և գործնական եզրակացություններ անել: Օրինակ՝ զենքի նյութական մասը իմանալու համար պետք է հիշել մասերի ու մեխանիզմների անունները, կրակելիս հասկանալ դրանց նպատակն ու աշխատանքը:

Հմտությունը գիտելիքի կիրառումն է գործնականում, այսինքն. որոշակի գործնական գործողությունների գիտակցված իրականացում՝ օգտագործելով

համապատասխան գիտելիքները: Օրինակ, զենքի սարքի վերաբերյալ ձեռք բերված գիտելիքների հիման վրա յուրաքանչյուր ուսուցանվող պետք է կարողանա պատշաճ կերպով ապամոնտաժել (հավաքել) զենքը, պատրաստել այն կրակելու, վերացնել կրակելու ընթացքում առաջացող ուշացումները, կրակելու տեխնիկայի և կանոնների իմացության հիման վրա՝ կարողանալ կիրառել դրանք՝ իրավիճակի պայմաններին համապատասխան:

Հրաձգության տեխնիկան և կանոններն իմանալու համար անհրաժեշտ է ոչ միայն հիշել դրանք, այլև հասկանալ, թե ինչու են ընդունվում այս հատուկ կանոնները, այլ ոչ թե ուրիշները:

Մաս 1. Կրակային պատրաստության մեթոդները

Կրակային պատրաստության անցկացման մեթոդիկան

Հրաձգության ուսուցման նպատակը և դրանց ներկայացվող պահանջները.

Հրաձգության ուսուցումը նախատեսված է աշակերտներին հրազենային զենքի, ձեռքի նոնակների, նոնականետների հմուտ և արդյունավետ օգտագործման համար:

Հրաձգության ուսուցումը պետք է իրականացվի նպատակային և համակարգված:

Կրակային բոլոր մեթոդները հետևողականորեն մշակելուց հետո իրականացվում է համալիր պարապմունք, որի ընթացքում մարզվողները կրակում են բոլոր մեթոդներով՝ հակազգազով, շարժվող թիրախների դեմ: Միևնույն ժամանակ, դասից դաս անհրաժեշտ է բարդացնել կրակային խնդիրների լուծման պայմանները, կրճատել կրակոցների ժամանակը, մեծացնել թիրախների հեռահարությունը և դրանց շարժման արագությունը:

Հրաձգության պարապմունքները և դասաժամերը պետք է իրականացվեն կանոնավոր՝ շաբաթական մեկից երկու անգամ, յուրաքանչյուրը 2-4 ժամ տևողությամբ: Այն շաբաթներին, երբ անցկացվում է հրաձգային կամ մարտավարական ուղիղ կրակի վարժանք, սովորաբար պլանավորվում է մեկ պարապմունք: Մարզումների առնվազն 30%-ը պետք է արվի գիշերը: Հաշվի առնելով կրակային պատրաստության կարևորությունը՝ դասերի ընթացքում պետք է աշակերտների շրջանում զարգացնել մրցունակության և մրցակցության ոգին:

Մաս 2 Հրաձգության դասընթացների կազմակերպում և նյութական աջակցություն

Դասերն անցկացվում են հիմնական ուսումնական վայրում՝ դասասենյակներում, նախապատրաստական կրակային վարժությունների տեսքով:

Մնացած ուսումնական վայրերը մշտական չեն և կարող են դասից դաս փոխվել՝ կախված հրաձգության վարժության ուսումնական նպատակների բովանդակությունից, մարզվողների պատրաստվածությունից և կրակային ճամբարի սարքավորումներից:

Ուսումնական վայրում դասեր են անցկացվում թիրախների հետախուզման, թիրախի նշանակման և դրանց ոչնչացման նախնական պարամետրերը որոշելու վերաբերյալ:

Կրակային պարապմունքների ժամանակ սովորաբար կիրառվում են ուսուցման հետևյալ մեթոդները՝ պատմվածք, դասախոսություն, բացատրություն, ցուցադրություն, վարժանք (վարժություն), զրույց, ինքնուրույն աշխատանք և կրակային վարժանք:

Բացատրությունը ուսումնասիրվող երևույթների, գործընթացների և գործողությունների բնույթի ներկայացումն է: Բացատրությունն օգտագործվում է կրակային պատրաստության բոլոր բաժինների ուսումնասիրության ժամանակ և, որպես կանոն, ուսումնասիրվող զենքի ցուցադրությամբ:

Ցուցադրությունը դասավանդման ամենահասանելի մեթոդն է:

Վարժանքն ուսուցման այն մեթոդն է, երբ բազմակի նպատակաուղղված գործողությունների միջոցով ուսուցանվողները զարգացնում և կատարելագործում են անհրաժեշտ հմտություններ ու կարողություններ:

Կրակային պարապմունքներն (վարժությունները) իրականացվում են, որպես կանոն, ստանդարտներին համապատասխան, հատուկ մշակված նախապատրաստական վարժությունների կատարմամբ:

Զրույցը դասավանդման մեթոդ է, որն անցկացվում է հարց ու պատասխանների միջոցով:

Զրույցն օգտագործվում է համախմբելու, ուսումնասիրվող նյութը կրկնելու, վերապատրաստվողների գիտելիքները ստուգելու և նոր գիտելիքներ փոխանցելու համար:

Ինքնուրույն աշխատանքը մեթոդ է, որի ժամանակ աշակերտներն առանց ուսուցչի անմիջական միջամտության, համախմբում են նախկինում ձեռք բերած գիտելիքները, հմտություններն ու կարողությունները կամ յուրացնում նորերը՝ օգտագործելով

ձեռնարկներ, հրահանգներ, պաստառներ, դիագրամներ, ուսումնական զենքեր և այլ միջոցներ:

Հրաձգությունը մեթոդ է, որի ժամանակ սովորողները գործնականում կիրառում են ձեռք բերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները՝ տարբեր թիրախներ խոցելու համար:

Կրակային վարժանքների ուսուցումը (վարժությունները) կարող են լինել անհատական և խմբակային (որպես անձնակազմի, ստորաբաժանման մաս): Ինքնուրույն պարապմունքները (վարժությունները) օգտագործվում են վերապատրաստվողների մոտ առանձին զինվորի համար անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ զարգացնելու համար: Խմբային պարապմունքները (վարժությունները) օգտագործվում են կոլեկտիվ գործողություններում վերապատրաստվողների հմտություններն ու կարողությունները զարգացնելու և անձնակազմի ու ստորաբաժանման համակարգման համար:

Դասավանդման մեթոդների ընտրությունը կախված է դասի թեմայից, նպատակից և բովանդակությունից և վերապատրաստվողների պատրաստվածության աստիճանից:

Պատմվածքն ուսումնասիրվող նյութի համառոտ շարադրանքն է: Այն օգտագործվում է զենքի մարտական հատկությունների և զենքի նյութական մասի և հրաձգության հիմունքների վերաբերյալ որոշ հարցերի ուսումնասիրության մեջ:

Դասախոսությունն ուսումնասիրվող թեմայի հիմնական, ամենաբարդ խնդիրների մանրամասն գիտական և տեսական ներկայացումն է: Դասախոսության հիմնական նպատակն է օգնել աշակերտներին իրենց հետագա աշխատանքում:

Կրակային ուսումնական պարապմունքների անցկացման նախապատրաստումը սովորաբար ներառում է՝ դասավանդողի կողմից ուսուցում, դասի անցկացման պլանի մշակում, ուսումնական վայրերի պատրաստում, դասի նյութատեխնիկական աջակցության միջոցառումներ:

Ինքնուրույն աշխատանքը սկսվում է մարտական պատրաստության վերաբերյալ ուղեցույց փաստաթղթերի ուսումնասիրությամբ, որոնք տալիս են դասերի կազմակերպման կոնկրետ հրահանգներ, ինչպես նաև ուշադրություն են հրավիրում հրազենի նախապատրաստման այն խնդիրների վրա, որոնք, ըստ անցած

ուսումնական շրջանի և նախորդ դասերի փորձի, առաջացնում են առանձնահատուկ դժվարություններ ուսուցանվողների համար:

Կրակային ուսումնական պարապմունք անցկացնելու նախնական տվյալները՝ թեման, ուսումնական հարցերի բովանդակությունը, անցկացման վայրը, ժամանակը, ինչպես նաև դասի համար անհրաժեշտ զինտեխնիկայի քանակը, ղեկավարը վերցնում է մարտական պատրաստության ծրագրից և հրահանգում անմիջական ղեկավարին: Ցուցադրական, հրահանգիչ-մեթոդական պարապմունքների, ճեպագրույցների ժամանակ ղեկավարն ամփոփում է անցած մարտական պատրաստության արդյունքները և առաջադրանքներ դնում հաջորդի համար:

Ուսումնական կենտրոնում դասի ղեկավարը նշում է դաս անցկացնելու համար կրակային ճամբարի կամ ռազմական հրաձգարանի հնարավորությունները, սիմուլյատորների առկայությունը, հրահանգում է օպերատորների, որոշում յուրաքանչյուր ուսումնական վայրի հզորությունն ու սարքավորումներով հագեցվածությունը, դրանց փոփոխման կարգը, ուսումնական վայրերում ուղենիշների առկայությունը և այլն:

Անձնական ուսուցումն ավարտվում է պլան-ուրվագների պատրաստմամբ, որը ղեկավարի աշխատանքային փաստաթուղթն է: Այն սովորաբար տալիս է դասի թեմայի հստակ ձևակերպում, ձևակերպվում կրթական հարցեր որոշվում են կրթական նպատակները, դասի ժամանակը և վայրը, դասի նախապատրաստման ժամանակ օգտագործվող գրականությունը, նյութական աջակցությունը, յուրաքանչյուր ուսումնական վայրում աշխատանքի բովանդակությունը:

Հրագենից օգտվելու պարապմունքները պետք է կազմակերպվեն այնպես, որ աշակերտներն օգտագործեն դասերին հատկացված ժամանակի առավելագույն մասը՝ գործնական նպատակով:

Մարտական հրաձգության յուրաքանչյուր դասը ներառում է ներածական, հիմնական և վերջնական մասեր:

Ներածական մասը ներառում է մարզվողների ներկայության ստուգում, արտաքին տեսքի, դասի պատրաստակամության, լուսաբանվող նյութի յուրացման աստիճանի, վարժությունների պայմանների իմացություն, դրանց իրականացման կարգի և անվտանգության միջոցառումների ստուգում, ինչպես նաև թեման, ուսումնական նպատակները, մշակվող հարցերը և դասի անցկացման կարգը:

Հիմնական մասը ներառում է ուսումնասիրվող թեմայի կրթական խնդիրների ներկայացում կամ վարժությունների, չափորոշիչների, տեխնիկայի մշակում, գիտելիքների և հմտությունների համախմբում, վերապատրաստվողների կողմից ինքնուրույն աշխատանքի կատարում:

Դասի ներածական մասում ստուգվում է կադրերի առկայությունը, արտաքին տեսքը, պատրաստվածությունը դասին: Այնուհետև անցկացվում է հսկողական հարցում՝ ստուգելու ուսուցանվողների կողմից առաջադրանքի ինքնուրույն կատարումը: Նման կապերի հաստատումը ապահովում է համակարգված և հետևողական ուսուցում: Վերջնական ստուգող հարցումը կարող է իրականացվել զրույցի մեթոդով, վարժություններով, գրավոր կամ բանավոր:

Հարցերը պետք է ստիպեն սովորողին մտածել սահմանափակ ժամկետներում: Այնուհետև կատարվում է վերլուծություն և հայտարարվում է գնահատականը: Հարցման տևողությունը չպետք է գերազանցի 10-12 րոպեն: Ծրագրավորված ուսուցման դասի օգտագործումը թույլ է տալիս 3-5 րոպեում հարցում անցկացնել, ինչը զգալիորեն նվազեցնում է դասի ներածական մասը:

Հարցումից հետո ղեկավարը հայտարարում է դասի թեման, վերջին դասի բովանդակության հակիրճ հիշեցումը՝ թեմաների, դրա անհրաժեշտության, կոնկրետ ուսումնական նպատակների և դասի անցկացման կարգի միջև պատճառահետևանքային կապ հաստատելու համար:

Դաշտային պարապմունքներ անցկացնելիս ղեկավարը զեկուցում է դասի անցկացման թեման, նպատակները և կարգը, նշում է տեղանքը, սկզբնական դիրքը, բացման և հրադադարի գծերը, կրակի հիմնական և վտանգավոր ուղղությունները, մարտական գործողությունների շարժման ուղղությունը և արագությունը, տրանսպորտային միջոցների՝ (անհրաժեշտության դեպքում), հրադադարի գծում իրենց շրջադարձի և մեկնարկային դիրք վերադառնալու կարգը և ստուգում է մարզվողների գիտելիքները կատարվող վարժության պայմաններում և կրակելիս անվտանգության միջոցների պահպանումը:

Դասի հիմնական մասը ներառում է նոր գիտելիքների և հմտությունների փոխանցում, այդ գիտելիքների ամրագրում աշակերտների հիշողության մեջ, դրանք գործնականում կիրառելու և նրանց յուրացման աստիճանը ստուգելու միտում:

Ուսումնասիրվող թեմայի կրթական հարցերը կամ վարժության տեխնիկական կատարումը պետք է հաջորդաբար ներկայացվեն՝ օգտագործելով դասերի տեսական միջոցները և դասի ղեկավարի անձնական ցուցադրումը, որին հաջորդում է այնպիսի մեթոդների կիրառում, ինչպիսիք են բացատրությունը, ցուցադրությունը և վարժանքը:

Դասավանդման մեթոդները, ցուցադրումը, բացատրությունը և վարժությունների նման համադրությունը խթանում է աշակերտների ճանաչողական գիտելիքների ձեռքբերմանը և նպաստում վերապատրաստվողների կողմից ուսումնական նյութի ընկալմանը, այսինքն՝ սովորողը հասկանում է, թե ինչ է պետք անել, ինչպես անել և ինչու դա պետք է արվի այսպես:

Կրակային դասերի ընթացքում նպատակահարմար է, որ ղեկավարը պարբերաբար վերահսկի աշխատանքը վերապատրաստման վայրերում, բացահայտի ավելի թույլ աշակերտների թերությունները, այնուհետև անհատական մոտեցում ցուցաբերի թերությունները շտկելու ուղղությամբ:

Դասի հիմնական մասի վերջում խորհուրդ է տրվում, որ ղեկավարը վերլուծի վերապատրաստվողների կողմից կրթական խնդիրների յուրացման որակը, լսի զեկույցները՝ վերապատրաստման վայրերում դասի արդյունքների վերաբերյալ: Նման մոտեցումը թույլ է տալիս որոշել անհատական վերապատրաստման արդյունավետությունը:

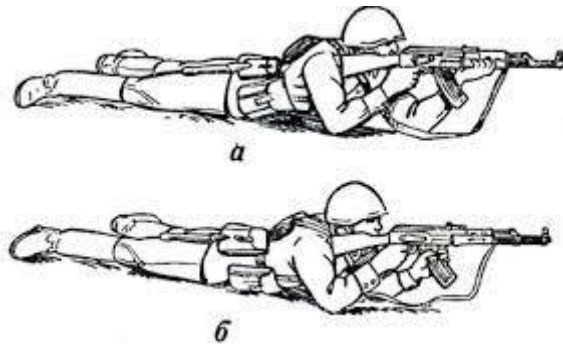
Վերջնական մասում ղեկավարը նշում է, թե ինչպես են իրականացվել դասի ուսումնական նպատակները, հրաձգության անհատական արդյունքները, թե ուսուցանվողներից ովքեր են հասել լավագույն արդյունքների, և ովքեր բավարար չափով չեն տիրապետել ուսումնական նյութին. ինչ պետք է արվի նշված թերությունները վերացնելու համար:

Ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները համախմբելու համար դասի ղեկավարը առաջադրանք է տալիս, թե ում հետ է պահանջվում իրականացնել անհատական ուսուցում դասարաններում և անհատական առաջադրանքներ ինքնուսուցման համար:

Դասն ավարտվում է զենքի, զինամթերքի ստուգմամբ:

Մաս 3 Կրակային հրաձգության ուսուցման կազմակերպում և անցկացում.

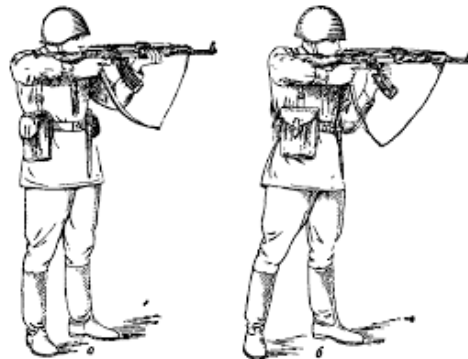
Դասի ընթացքում դասավանդողը կենտրոնանում է հրաձգության ուսուցման վրա, ինչպես նաև վերահսկում է ուսումնական այլ վայրերում վարժության կատարման ճշգրտությունը: Անհրաժեշտության դեպքում նա անձամբ ցույց է տալիս, թե ինչպես կատարել այս կամ այն տեխնիկան՝ պառկած, ծնկի իջած և կանգնած դիրքից:

Պսակած դիրք

Ծնկած դիրք

Կանգնած դիրք

Ուսումնական վայրում դասի ավարտին վաշտի հրամանատարները պետք է գնահատականներ տան յուրաքանչյուր ուսուցանվողի կրակային պատրաստվածության վերաբերյալ, նշել նրանց, ովքեր աչքի են ընկել, ում և ինչի վրա պետք է ուշադրություն դարձնել և առաջադրանք են տալիս ինքնամարզվելու:

Ղեկավարն ավարտին վերլուծում է դասի ընթացքը, ստուգում է անձնակազմի, զենքի առկայությունը և հրահանգ է տալիս հանձնել բոլոր առկա զինամթերքը:

Հրաձգության տեխնիկայի ուսուցումը սովորաբար իրականացվում է հետևյալ հաջորդականությամբ՝ կատարվում է տեխնիկայի ցուցադրում (զենքով զործողություն) որպես ամբողջություն, այնուհետև՝ հակիրճ բացատրությամբ:

Հետագայում տեխնիկայի իրականացման հմտությունների ձևավորումը տեղի է ունենում երեք փուլով.

Առաջին փուլը բաղկացած է տեխնիկան տարրերի բաժանելուց և յուրաքանչյուր տարրական գործողություն առանձին ուսումնասիրելուց:

Երկրորդ փուլը առանձին տարրական գործողությունների հաջորդական համակցությունն է:

Երրորդ փուլը գործողությունների ավտոմատացումն է: Գործողությունների ավտոմատացումը տեղի է ունենում աստիճանաբար, բազմակի կրկնությունների միջոցով՝ ստորադասվելով մեկ առաջադրանքի՝ թիրախներին հարվածել առաջին կրակոցից (պայթել) առավելագույն տիրույթում, պահեստատուփը փամփուշտներով լիցքավորելը, զենքերը լիցքավորելը և լիցքաթափելը, կրակ վարելը՝ տարբեր դիրքերից, կանգնած, ծնկի իջած, պառկած, շարժման ընթացքում, հակագազով և այլ հատուկ պայմաններում և դադարեցնելը:

Փամփուշատուփը փամփուշտներով լիցքավորում

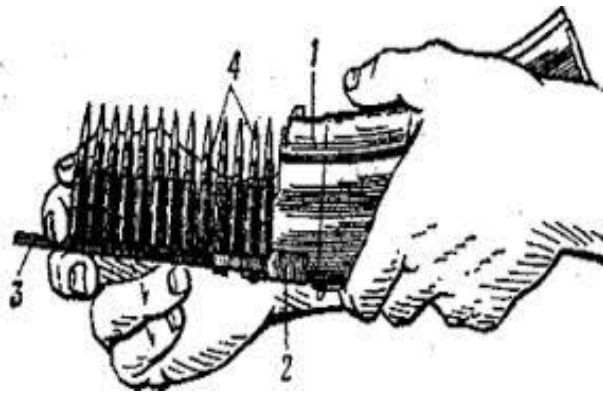
Առաջին հերթին անհրաժեշտ է աշակերտներին սովորեցնել տարբերակել ուսումնական, օժանդակ և մարտական պփամփուշտները: Դրա համար անհրաժեշտ է ունենալ նշված զինամթերքի նմուշներ, ցույց տալ: Հավելյալ բացատրել և ցույց տալ, թե ինչ զինամթերք է արգելվում օգտագործել կրակայինի ժամանակ: Ցույց տալ պահեստատուփը բեռնելու, լիցքաթափելու կարգը:

Հրաձգության մարզում.

Հրաձգության նախապատրաստությունը ներառում է հետևյալ տեխնիկան՝ կրակային դիրք ընդունելը և զենք լիցքավորելը:

Ցուցադրումը կարող է իրականացվել դասի նախօրեին դասի ղեկավարի կողմից՝ կիրառելով վարժության հիմնական սկզբունքը՝ ուսուցչի անձնական օրինակը (արա այնպես, ինչպես ես եմ անում):

Զենքի լիցքավորման և լիցքաթափման ուսուցում.

Փամփշտատուփի լիցքավորում

Մենք կքննարկենք լիցքավորման ուսուցումը ինքնաձիգի վրա: Այն կարելի է բաժանել հետևյալ տարրերի. փամփշտատուփը հանել պայուսակից, ամրացնել այն ինքնաձիգին, սարքը հանել ապահովիչից և դնել ավտոմատ (մեկ) կրակի վրա, պտուտակային շրջանակը հետ քաշել մինչև խափանումը և ազատել այն՝ սարքն անվտանգ դարձնելով:

Հետևողականորեն ցույց տալով և բացատրելով այս տեխնիկայի իրականացումը՝ ուսուցիչը սկսում է աշակերտներին սովորեցնել առաջին տարրը կատարելու տեխնիկան: Ընտրել դիրք՝ հակված կրակելու համար, այնուհետև «Բեռներ» հրամանով յուրաքանչյուր աշակերտ պայուսակից հանում է լիցքավորված պահեստատուփ և ամրացնում ինքնաձիգին:

Հետագայում ձգանը սեղմելու ուսուցումը շարունակվում է՝ նպատակ դնելու և շունչը պահելու հետ միասին:

Նախ, խորհուրդ է տրվում սովորեցնել ձգանի սահուն բացթողումը՝ համակցված շունչը պահած և հարթ առջևի տեսադաշտը պահելով՝ առանց նպատակակետը ֆիքսելու, այնուհետև անցնել ձգանն արձակելու սովորելուն և որոշակի նպատակակետի վրա սահուն առջևի տեսադաշտը պահելը:

Հիշել, որ թիրախավորելը, շունչը պահելը և ձգանը սեղմելը չի կարելի միաժամանակ ստուգել: Հետևաբար, խորհուրդ է տրվում ստուգել ցանկացած մեթոդ: Այս դեպքում սովորողը չպետք է իմանա, թե տվյալ պահին որ տեխնիկան է փորձարկվում:

Դատարկ փամփուշտների բացակայության դեպքում առաջնորդը սկզբում բռնակով ձգում է պտուտակի շրջանակը դեպի ամենահետին դիրքը, այնուհետև օրթոսկոպի (կողային ապակի) օգնությամբ կառավարելով մարզվողի գործողությունները՝ հրամայում է կրակել:

Դասի նախապատրաստման համար փաստաթղթերի կազմում:

Հրաձգության պարապմունքին նախապատրաստվելիս կազմվում են հետևյալ փաստաթղթերը.

- հրաձգության մարզման պլան,
- ուսումնական վայրերում պարապմունքների անցկացման պլան-ամփոփումներ,
- զինամթերք տրամադրելու դիմում,
- յուրաքանչյուր աշակերտի համար թիրախների հետախուզության գնահատման թերթիկ:

Մաս 4 Ջենքի հետ վարվելու անվտանգության կանոնները

Նախքան ինքնաձիգից կրակելու պարապմունքները սկսելը, անհրաժեշտ է ուսումնասիրել, իմանալ և պահպանել անվտանգության կանոնները՝ ոչ միայն կրակելու, այլև զենքի հետ վարվելու բոլոր դեպքերում:

Ջենքի հետ աշխատելիս խստիվ արգելվում է.

- զենքն ուղղել, անկախ այն բանից, այն լիցքավորված է, թե ոչ, այն ուղղությամբ, որտեղ մարդիկ են,
- զենքը լիցքավորել՝ առանց հրամանի.

- բացել և կրակել առանց հրամանի, օգտվել անսարք զենքից, կրակել վտանգավոր ուղղություններով.

- լիցքավորված զենք թողնել կրակակետում կամ որևէ այլ վայրում, ինչպես նաև փոխանցել այն այլ անձանց.

Կրակային գծում սովորողը պետք է.

- մատը հեռացնի ձգանից,
- հրաձգության պետին զեկուցի կրակոցների պատրաստության, կրակոցների ավարտի, կրակոցների ուշացումների մասին

- կրակոցների ժամանակ հապաղումները վերացնել միայն ուսուցչի ղեկավարությամբ.

- կրակային հատվածներում մարդկանց, կենդանիների, տեխնիկական միջոցների հայտնվելու դեպքում ինքնուրույն դադարեցնել կրակը, դնել ապահովիչին և զեկուցել ղեկավարին.

Անվտանգության միջոցները չտիրապետած անձանց չի թույլատրվում կրակել:

Վերլուծություն

Կրակային պատրաստությունը մարտական հրաձգության ամենակարևոր առարկաներից է: Այն ընդգրկում է՝ զենքի նյութական մասի, հրաձգության հիմունքների, ձևերի ու կանոնների, մարտի դաշտում հեռավորության որոշման, ձեռքի նռնակների նետման ուսուցումը, ինչպես նաև հրաձգության վարժությունների անցկացումը:

Հրաձգության կանոնների յուրացումը պարտադիր պայման է մարտում զենքը գրագետ օգտագործելու նպատակով:

Հրաձգության ձևերի ու կանոնների ուսումնասիրությունն անհրաժեշտ է տեղանքի, եղանակի, օրվա ու տարվա այլևայլ պայմաններում, տարբեր

տարածություններից և դիրքերից հակառակորդի միայնակ կամ խմբային նշանակետերը դիպուկ կրակով ոչնչացնելու համար:

Առաջարկություններ

1. Դպրոցում ունենալ երկու օդամղիչ հրացան,
2. Հրամանատարական արկղ,
3. Ձեռքի բեկորային ուսումնական նոնակներ,
4. Հաշվի առնելով կրակային պատրաստության կարևորությունը՝ ավելացնել ծրագրով նախատեսված դասաժամերը:

Օգտագործված գրականություն

1. Огневая подготовка, Кисляк А.А., Поздняков Н.А., Горев В.Д., 2018.
2. Миронченки В.Н. Огневая подготовка-Москва. Военное издательство, 2008. -414 с.
3. Настовление по стрелковому делу.-Москва:Воениздат, 1985.-640 с.
4. Сборник нормативов побоевой подготовке СВ. Книга 2 ПВО СВ.-Саратов, 2014.- 167 с.